

Till
Socialtjänstnämnden

Underlag till budget för 2009 och inriktning för 2010 och 2011

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens förslag till underlag till budget för 2009 och inriktning för 2010 och 2011.
2. Socialtjänstnämnden föreslår budgetjustering för ökade kostnader med 8,0 mnkr till tidigare beslutad reguljär verksamhet.
3. Tjänsteutlåtandet överlämnas till kommunstyrelsen.
4. Paragrafen justeras omedelbart.

Dag Helin

Eva C Sandberg

Eddie Friberg

Fredrik Jurdell

Rita Kahn

Stella Dellios

Eva Sandberg

Sammanfattning

Nämndernas budgetunderlag ska redovisa en övergripande och sammanfattande analys av verksamheten de kommande åren. Underlaget ska beskriva trender, utvecklingstendenser, strukturella frågor, demografiska förändringar samt effekterna av dessa och eventuella åtgärder.

I tjänsteutlåtandet redogörs för trender, utvecklingstendenser, olika strukturella frågor, kommande ändringar i lagstiftningen och viktiga utvecklingsområden under planeringsperioden. Bedömningarna avser både nämndens eget verksamhetsområde och det stadsövergripande ansvaret. Några av de frågor som tas upp är följande:

- Stödet till våldsutsatta kvinnor behöver förstärkas. Arbetet med att implementera Stockholms stads program för kvinnofrid fortsätter i stadens nämnder och bolag.
- Under år 2008 kommer utredningen om det hedersrelaterade våldets omfattning och karaktär i staden att slutföras. Utredningen består dels av en kartläggning av problemets omfattning och dels förslag till åtgärder och förnyade arbetssätt.
- Jobbtorgen kommer att ta över alltmer av stadsdelsförvaltningarnas resurser för arbetsmarknadsåtgärder. Förvaltningens verksamhet inom ramen för Stockholms arbetsmarknadstjänster, START, blir ett komplement till Jobbtorgen.
- Översynen av stadens verksamheter för utsatta barn och unga som genomförs under år 2008 förväntas resultera i flera utvecklingsförslag för stadens sociala barn- och ungdomsvård, bl.a. hur öppenvårdsinsatserna behöver utvecklas. Fler tidiga insatser till målgruppen ungdomar och unga vuxna behöver utvecklas.
- Det råder fortfarande brist på bostäder för såväl personer som tillhör LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) personkrets 1 och 2 som för personer som tillhör socialpsykiatrin. Arbetet med att få fram fler bostäder behöver intensifieras och tydligare samordnas över staden.
- Kvaliteten i insatserna för hemlösa förväntas öka genom den hemlöshetsjour som planeras. När jouden inrättats ska alla hemlösa som bor på härbärke eller akutboende få möjlighet till ett individuellt riktat stöd och därigenom erbjudas ett mer långsiktigt boende än härbärke eller akutboende. Vidare ska detta individuellt utformade stöd innefatta behandling mot missbruk och psykisk ohälsa. Denna utveckling leder fram till en s.k. vägen-vidare-garanti i enlighet med tidigare beslut i staden.

Det är i dagsläget inte möjligt att bedöma kostnads- och intäktskonsekvenser av samtliga framtida förändringar. I socialtjänstnämndens förslag till verksamhetsplan för 2008 föreslogs dock tillskott av medel för ett antal olika insatser som bedrivs inom ramen för

nämndens verksamhet. Tre av dessa utgörs av reguljär verksamhet som det inte finns medel avsatta för i nämndens ram:

Kostnader för kvalificerad kontaktperson	3,0
Kostnader för ungdomstjänst	3,0
Kostnader för medling till unga brottsoffer	<u>2,0</u>
	8,0 mnkr

Förvaltningen föreslår att socialtjänstnämnden begär budgetjustering för ökade kostnader med 8,0 mnkr fr.o.m. 2009 till den reguljära verksamhet som inte är finansierad inom ram.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Bakgrund	5
Kommunfullmäktiges inriktningsmål	5
Stockholm ska vara en attraktiv, trygg och växande stad för företag och besök	5
Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras	5
Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva	6
Socialtjänstnämndens ansvarsområden	6
Kommunfullmäktiges inriktningsmål: Stockholm ska vara en attraktiv, trygg och växande stad för företag och besök	7
Tillstånd och tillsyn enligt alkohollagen – utveckling av e-tjänster	7
Kvinnofrid	8
Tryggare stad	9
Arbetsmarknadsfrågor	9
Ekonomiskt bistånd	10
Kommunfullmäktiges inriktningsmål: Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras	11
Kompetensutveckling för personal inom individ- och familjeomsorgen	11
Barn och ungdom	12
Funktionshinder	14
Missbruk och hemlöshet	16
Rådgivande verksamheter	19
Utveckla stödet till frivilligorganisationer	19
Kommunfullmäktiges inriktningsmål: Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva	20
Medarbetarna	20
Ekonomiska bedömningar	21
Lokaler	21

Bilagor

Bilaga 1	Specifikation av väsentliga förändringar jämfört med kommunfullmäktiges budget år 2008
Bilaga 2	Lokalförsörjningsplan

Bakgrund

Utgångspunkt för arbetet med budgetunderlaget är beslutad plan för 2009 i kommunfullmäktiges budget för år 2008 med inriktning för åren 2009 och 2010. Större avvikelser eller förändringar jämfört med gällande plan för åren 2009–2010 ska analyseras och kommenteras. Analysen för perioden 2009-2011 ska fånga de viktigaste frågorna som berör kärnverksamheten.

Budgetunderlaget ska under respektive relevant inriktningsmål redovisa en övergripande och sammanfattande analys av verksamheten de kommande åren. Underlaget ska beskriva trender, utvecklingstendenser, strukturella frågor och demografiska förändringar samt effekterna av dessa samt eventuella åtgärder. I detta ingår att beakta lokalförsörjning, kompetensförsörjning samt omstrukturerings- och investeringsbehov. Nämnden ska även i underlaget beakta den konkurrensutsättning och avknoppning som ska ske inom stadens verksamheter.

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom förvaltningens ledningsgrupp. Ärendet har behandlats inom ramen för facklig samverkan.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Nedan redovisas i punktform under respektive inriktningsmål förvaltningens förslag till strategiska satsningar för kärnverksamheten under perioden 2009 – 2011.

Stockholm ska vara en attraktiv, trygg och växande stad för företag och besök

- Utveckla e-tjänster för ansökan om serveringstillstånd
- Vidareutbilda personal som arbetar med våldsutsatta kvinnor
- Reservera tillräckliga resurser för ökad efterfrågan på insatser till unga som utsatts för hedersrelaterat våld
- Utveckla förvaltningens arbetsrehabiliteringstjänster till ett komplement till Jobbtorgen

Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

- Öka samverkan med polisen om utsatta ungdomar
- Reservera tillräckliga resurser för insatsen ungdomstjänst
- Ha beredskap för fler boenden och familjehemsplaceringar för ungdomar som sökt asyl och fått permanent uppehållstillstånd (put)
- Ändra finansieringen av LSS-kollo (LSS – lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade)
- Höja kvaliteten i insatserna för hemlösa genom bland annat hemlöshetsjour och samverkan med andra aktörer
- Utveckla de tidiga insatserna för unga vuxna med missbruksproblem

- Utveckla samverkan med landstinget om vuxna med komplicerad missbruks- och psykiatrisk problematik inom institutionsvården
- Utveckla pengsystem och genomföra upphandlingar
- Vidareutveckla kvalitetssäkringsarbetet och arbetet med evidensbaserade metoder
- Reservera tillräckliga resurser för ökad efterfrågan på rådgivning
- Stärka stödet till frivilligorganisationer

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

- Fortsätta arbetet för att klara kompetens- och ledarförsörjning
- Fortsätta effektiviseringen av lokalytor

Socialtjänstnämndens ansvarsområden

Socialtjänstnämndens uppdrag och ansvarsområden kan indelas enligt följande:

- Ansvar att bereda ärenden om riktlinjer, principer och uppföljning inom socialtjänstens område förutom äldreomsorg till kommunstyrelsen i syfte att säkerställa den kommunala likställigheten.
- Ansvar att följa upp hur socialtjänsten utvecklas i staden genom att samla in och redovisa statistik och andra uppgifter, analysera kunskap samt föra den vidare till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.
- Ansvar att på beställning från stadsdelsnämnderna och mot ersättning tillhandahålla vissa tjänster som kompletterar stadsdelsförvaltningarnas verksamheter där de inte har egna resurser, exempelvis institutionsvård för vuxna, barn och ungdomar, familjehem, LSS-kollo (LSS – lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) etc.
- Ansvar för stadsövergripande socialtjänst när staden i övrigt har stängt, exempelvis socialjour, kriscentrum för kvinnor, uppsökande verksamhet.
- Ansvar för specialistfunktioner som inte bedömts vara lämpliga att fördela på stadsdelsnämnderna, exempelvis familjerådgivning och alkohol- och narkotikarådgivning.
- Ansvar för samverkan med och stöd till utomstående organisationer.
- Tillståndsgivning och tillsyn vid utskänkning av alkohol enligt alkohollagen.

Större delen av förvaltningens verksamhet utgörs av driftsenheter som inom respektive ansvarsområde svarar för omsorg om socialt utsatta personer i staden. Dessa verksamheter är viktiga delar av stadens trygghetssystem. Det är främst när det brister i trygghetssystemen som socialtjänsten kommer i fokus. Förvaltningen vill framhålla att det är av stor vikt att värna de sociala kärnverksamheterna som utgör det yttersta skyddet och därmed är en väsentlig del av välfärdssamhället.

Från och med år 2008 har socialtjänstnämnden ett uttalat ansvar för uppföljning av stadens socialtjänst och får även ansvaret för stadens forsknings- och utvecklingsarbete inom socialtjänstområdet. Forsknings- och utvecklingsarbetet inom socialtjänstområdet kommer under året att samlas i en gemensam organisation, Preventionscentrum Stockholm. Preventionscentrum Stockholm ska stärka kopplingarna till aktuell forskning och samla erfarenheterna från stadens samlade verksamheter. För att kvalitetssäkra framtida beslutsunderlag behöver befintliga datasystem i staden utvecklas. Arbetet med riktlinjer för handläggning behöver fortsätta och ökad uppmärksamhet ägnas åt socialtjänstens likabehandling av medborgarna i olika delar av staden.

Nedan redovisas aktuella utvecklingstrender och de frågor som är särskilt aktuella inom förvaltningens driftsverksamhet.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål: Stockholm ska vara en attraktiv, trygg och växande stad för företag och besök

Tillstånd och tillsyn enligt alkohollagen – utveckling av e-tjänster

Det finns ca 1 680 serveringstillstånd i Stockholm. Tillståndsenheten handlägger årligen mellan 2 500 och 3 000 ärenden som gäller serveringstillstånd i olika former. Vidare handläggs varje år ca 3 000 tillsynsärenden som resulterar i antingen återkallelser, varningar eller påpekanden. I arbetet med tillsynen prioriteras de alkoholpolitiska målen. Tillståndsenheten finansieras med avgifter från branschen.

Staden ska underlätta för företag genom att skapa enkla rutiner vid ansökningar om tillstånd av olika slag. Förvaltningen har under 2008 påbörjat ett projekt för utveckling av e-tjänster vid handläggning av ansökningar om serveringstillstånd. Det administrativa systemet och e-tjänsterna som kopplas till det beräknas vara i full drift i januari 2010.

Genom utvecklingen av en e-tjänst för ansökan om serveringstillstånd läggs också grunden för en "one-stop-shop" inom detta område. Diskussion har inletts med miljöförvaltningen om möjligheten att vid handläggningen av ansökningar om serveringstillstånd samverka eller återanvända data som miljöförvaltningen tar fram för sin e-tjänst avseende livsmedelskontroll. Det vore dessutom önskvärt att exempelvis ansökan om markanvändning för uteservering, remisser från brandförsvaret och miljöförvaltningens hälsoskydds-enhet samt andra myndigheter som polisen och Statens folkhälsoinstitut (ansvarar för den årliga restaurangrapporten) kan integreras i e-tjänsten och handläggningen därmed ytterligare effektiviseras.

Kvinnofrid

Stödet till våldsutsatta kvinnor behöver förstärkas liksom skyddet för olika grupper av våldsutsatta kvinnor, som inte tas emot av kvinnojourerna exempelvis missbrukande och funktionshindrade våldsutsatta kvinnor.

Förvaltningen arbetar med att ta fram ett åtgärdsprogram för alla institutioner och boenden inom förvaltningen som tar emot kvinnor. Utbildningsinsatser planeras för alla institutioner och boenden som tar emot kvinnor, dvs. även de institutioner som tar emot både män och kvinnor. Utbildningen ska fokusera på genuskunskap i vård och omsorg av missbrukare och om mäns våld mot kvinnor. Samtidigt pågår en översyn över vilka kvinnoverksamheter som eventuellt kan samlokaliseras.

Relationsvåldscentrum är ett pågående treårigt projekt som drivs med medel från länsstyrelsen. Projektet som avslutas under 2008, har hittills varit mycket framgångsrikt. En utvärdering presenteras av Ersta Sköndals högskola i slutet av juli 2008. En bedömning om verksamheten ska fortsätta i permanenta former efter projekttidens slut måste göras under året.

Implementering av Stockholms stads program för kvinnofrid fortsätter i stadens nämnder och bolag. I metodutvecklingen uppmärksammas speciellt stadsdelsförvaltningarnas insatser att bemöta våldsutövande män eller partner samt äldre kvinnor och kvinnor med olika former av funktionsnedsättning.

Under året kommer utredningen om det hedersrelaterade våldets omfattning och karaktär i staden att slutföras. Utredningen består dels av en kartläggning av problemets omfattning och dels förslag till åtgärder och förnyade arbetssätt. Arbetet mot prostitution fortsätter med särskilt fokus på nätprostitution och trafficking. Socialtjänstnämnden ger ett omfattande stöd till frivilligorganisationer som erbjuder skyddat boende och andra stödinsatser till kvinnor. Samarbetet med dessa organisationer kommer att intensifieras under perioden. Förvaltningen avser att inhämta en bättre sammanhållen bild av problem och resurser för kvinnofridsfrågor.

Förvaltningens boende för tonårsflickor utsatta för hedersrelaterat våld har stor efterfrågan på de åtta platser som för närvarande finns. Förutom det skyddade boendet driver man en öppen rådgivningsverksamhet. Därtill har man också öppen jourtelefon dygnet runt. Gruppen unga som utsätts eller riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och som söker hjälp beräknas öka, inte minst på grund av ökad kunskap bland professionella om hedersrelaterat våld, samt också då problematiken uppmärksammas av politiker, massmedia etc.

Tryggare stad

Stödet till lokalt brottsförebyggande arbete fortsätter särskilt när det gäller samverkan socialtjänst, skola och polis. Det reviderade brottsförebyggande programmet ska implementeras och studien om stadens brottsförebyggande arbete från år 2005 ska följas upp.. Förvaltningen fortsätter uppföljningen av stadens ungdomstjänst. Utbildningar för socialsekreterare planeras för att stärka kvaliteten i arbetet med unga lagöverträdare. Förvaltningen fortsätter Östersjösamarbetet med Helsingfors och Riga om drogprevention. Samarbetet sker inom ramen för ett av Sida stött projekt *BCPN – Baltic Cities Prevention Network*.

Förvaltningen har sedan år 2000 årligen genomfört en kampanj riktad till föräldrar med barn i åldrarna 13-17 år i Stockholms stad. Kampanjen har varit uppskattad av föräldrar och rönt massmedialt intresse och har varit en viktig strategi i stadens förebyggande arbete. Under 2008 förändras formerna för föräldrakampanjen och medel förs över till en stadsövergripande trygghetsmätning. I fortsättningen planeras föräldrakampanjen och trygghetsmätningen genomföras vartannat år. Under år 2008 kommer dock föräldrakampanjen ändå att genomföras. Det insamlade materialet från Stockholmsenkäten 2008 ska bearbetas och publiceras under 2009.

Arbetsmarknadsfrågor

Jobbtorgen

Jobbtorgen startade sin verksamhet som planerat vid årsskiftet 2007-2008. Förvaltningen har inför starten bistått stadsledningskontoret med en omfattande upphandling av insatser och tjänster från externa leverantörer för jobbtorgens målgrupp. Under 2008 bedrivs verksamheten vid jobbtorgen som ett projekt under kommunstyrelsen. Nuvarande tjänsteutbud kommer att analyseras utifrån vad som ger bäst resultat för målgrupperna och under år 2009 beslutas om eventuell ny upphandling. Från och med år 2009 ska även gruppen försörjningsstödstagare med funktionsnedsättning omfattas av jobbtorgens aktiviteter. Från 2009 ska en permanent placering av organisationen beslutas.

Flyktingmottagning

Stadens flyktingmottagande förväntas under 2009-2010 att ligga på en fortsatt hög nivå. Antalet mottagna förvänts dock att sjunka från de historiskt sett höga nivåer som gällt under 2006-2008. En försiktig uppskattning ger vid handen omkring 2 000-2 500 individer per år. Mottagningen förändras också generellt till följd av att antalet anhöriginvandrare till individer som fått permanent uppehållstillstånd blir betydligt fler (i huvudsak kvinnor och barn med anknytning till tidigare ensamkommande män). Förändringar i migrationsöverdomstolens praxis förväntas leda till att antalet beviljade uppehållstillstånd för bl.a. irakier blir färre.

Det är angeläget att fortsätta arbetet med en arbetslivsinriktad introduktion. Förvaltningen kommer på olika sätt och tillsammans med jobbtorgen att se på möjligheterna att öka antalet s.k. instegsjobb, introduktionspraktikplatser m.m.

Arbetsrehabilitering

Förvaltningens rehabiliteringsverksamhet står inför en stor utmaning, när förutsättningarna på rehabiliteringsmarknaden är på väg att förändras. Jobbtorgen kommer att alltmer ta över stadsdelsförvaltningarnas resurser för arbetsmarknadsåtgärder. Förvaltningens verksamhet inom ramen för START blir ett komplement till jobbtorgen. START har redan fått klienter remitterade från dessa för arbetsförmågebedömning och utredning under fyra veckor. Det har i vissa fall rört sig om klienter med ytterst komplicerad problematik.

Förvaltningen arbetar med att utveckla olika projekt inom verksamheten. Ett av dessa innebär en satsning på klienter som återkommer ett flertal gånger. En annan projektidé är en verksamhetsform med inslag av s.k. ”grön rehabilitering”. Denna verksamhet ska vända sig till långvarigt arbetslösa och sjukskrivna med mycket svår problematik och innebär mycket vistelse och sysselsättning i skog och mark, samtalsstöd, avslappning, motion, motivation etc. Förvaltningen planerar också att införa en ”jobbpool” med ett antal klienter som är ”långtidsinskrivna” inom verksamheten. Förvaltningen bedömer att utvecklingen av dessa projekt kommer att medföra att tidigare års underskott kan undvikas i framtiden.

Den specifika verksamheten KrAmi/Moa bygger på ett samverkansavtal mellan socialtjänstförvaltningen, arbetsförmedlingen och kriminalvården. De två senare myndigheterna har anslag för de placeringar som görs. Socialtjänstens del i placeringar är intäktsfinansierade, vilket gör att exempelvis när en klient från kriminalvården avslutat sitt straff, men ändå behöver fortsatt rehabilitering inom KrAmi/Moa händer det ofta att han eller hon inte beviljas bistånd. Kriminalvården har i det årliga regleringsbrev som regeringen utfärdar för myndigheter uppmanats att satsa på fördjupat samarbete med bl.a. socialtjänsten. Kriminalvården är mycket positiv till att placera sina klienter som är i ett slutskede av strafftiden vid KrAmi/Moa, men tvekar ibland när man inte kan garantera klienten en mer långvarig insats än fram till dess strafftiden är slut.

Det finns 13 övriga KrAmi/Moa-verksamheter i landet. För alla dessa är insatserna från socialtjänsten anslagsfinansierade. En sådan finansieringsform bör övervägas också för Stockholms del.

Det är också viktigt framöver att fortsätta satsa på rehabilitering i olika former och på olika nivåer, t.ex. i form av arbetsträning i fristående organisationers regi.

Ekonomiskt bistånd

Bidragsberoendet påverkas dels av den rådande situationen på arbetsmarknaden och dels av hur samhällets samlade välfärds- och rehabiliteringsinsatser är utformade.

Antalet bidragstagare har minskat de senaste två åren och utvecklingen pekar mot att de bidragstagare som trots högkonjunkturen inte har tagit sig ur bidragsberoendet är personer med diffusa arbetshinder och mer komplex problematik. Sannolikt kommer personer som står relativt långt från arbetsmarknaden på grund av olika sociala eller medicinska hinder att utgöra en allt större andel av de bidragsberoende i och med att antalet arbetslösa bidragstagare minskar. Det ökade flyktingmottagandet i staden kommer att påverka bidragsutvecklingen med stigande kostnader på sikt, och det är angeläget att följa denna utveckling.

Alltfler sjukskrivna personer som saknar arbete får sin sjukersättning från försäkringskassan indragen och hamnar i en gråzon mellan försäkringskassan och arbetsförmedlingen. Dessa personer blir slutligen hänvisade till ekonomiskt bistånd för sin försörjning. Därtill kommer de ca 15 % av bidragstagarna som utgörs av personer som aldrig kvalificerat sig för sjukpenning.

Regeringen kommer under våren 2008 ta ställning till ett förslag som innebär ett utökat och effektivare elektroniskt informationsutbyte mellan myndigheter och mellan myndigheter och andra aktörer, i syfte att minska felaktiga utbetalningar från trygghetssystemen. Förslaget innebär bl.a. sekretessbrytande bestämmelser samt en särskild lag om anmälningskyldighet vilket kommer att medföra att staden erhåller en stor mängd underrättelser om felaktiga utbetalningar från andra myndigheter. Detta ställer krav dels på stadens tekniska system för mottagande och registrering av inkomna uppgifter, dels ett utvecklat arbetssätt för utredning av eventuella bidragsbrott. Förvaltningens bedömning är att utredningarna av eventuella bidragsbrott bör ske av en stadsövergripande funktion, som initialt motsvaras av 2 handläggare plus kostnader för utveckling av stadens tekniska system. Den totala kostnaden uppgår därmed till 1,5 mnkr.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål: Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Kompetensutveckling för personal inom individ- och familjeomsorgen

I takt med de ökade kraven på kvalitet och tillämpning av evidensbaserade metoder bör staden ta initiativ till en bred satsning på kompetensutveckling inom individ- och familjeomsorgen i likhet med vad som tidigare har gjorts inom äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning.

Staden bör erbjuda möjlighet till vidareutveckling inom yrket för socialsekreterare för att dessa ska kunna åta sig mer kvalificerade och specifika arbetsuppgifter.

Socialtjänstförvaltningen bör få i uppdrag att tillsammans med stadsdelsförvaltningarna och de fackliga organisationerna göra en kartläggning över de utvecklingsbehov som

finns bland stadens socialsekreterare. Detta skulle kunna leda fram till ett utvecklingsprogram som anger en kunskapsatsning över en längre tid. I nuläget är det svårt att uppskatta kostnaderna för detta. Inom andra programområden har dock betydande resurser ställts till förfogande för kompetensutveckling av personal varför det är rimligt att motsvarande resurser avsätts för individ- och familjeomsorgen.

Barn och ungdom

En översyn av stadens verksamheter för utsatta barn och unga genomförs under år 2008. Översynen förväntas resultera i flera utvecklingsförslag för stadens sociala barn- och ungdomsvård bl.a. hur öppenvårdsinsatserna behöver utvecklas.

Strukturerade arbetssätt och metoder med forskningsstöd används alltmer med bättre anpassade insatser och högre kostnadseffektivitet som resultat. Stadsdelsförvaltningarna kommer att ha fortsatt behov av stöd i användandet av verksamhetssystemet BBIC (Barns behov i centrum) samt för implementering av bedömningsinstrumenten ADAD (Adolescent Drug Abuse Diagnosis) och SAVRY (Structured Assessment of Violence Risk in Youth).

Staden har tidigt tagit ansvar för ensamkommande, asylsökande barn och unga genom att inrätta boenden för dessa såväl som boenden när de fått uppehållstillstånd. Antalet ensamkommande, asylsökande barn och unga fortsätter att öka och fler insatser för dessa behöver utvecklas.

Andelen ungdomar av stadens befolkning kommer att fortsätta att öka under de närmaste åren. Mellan åren 2005 – 2010 beräknas åldersgruppen 16 – 19 år öka med 8 % och för gruppen unga vuxna i åldern 20 – 24 år är prognosen en ökning med 9 %. Åldersgruppen 12-22 år, som är målgruppen för stadens ungdomsmottagningar, prognostiseras öka med ca 4 %. Ökningen innebär en högre belastning och krav på ett effektivare utnyttjande av tillgängliga resurser.

Arbetslösheten bland unga vuxna är oroväckande hög liksom den rapporterade psykiska ohälsan bland ungdomar och unga vuxna. Fler tidiga insatser som riktar sig till målgrupperna behöver utvecklas, t.ex. att fånga upp ungdomar som hoppar av skolan i förtid. Samverkan mellan berörda myndigheter och frivilligorganisationer behöver stärkas och vidareutvecklas.

Stockholms stads tobaks- alkohol- och narkotikapolitiska program (STAN- programmet) revideras under år 2008 och programmet för åren 2009 - 2011 kommer att fokusera på åldersgrupperna 13-25 år. Revideringen kommer att utgå från nya forskningsresultat samt från inriktningen i Vision 2030 – Ett Stockholm i världsklass.

Projektet Komet har sedan år 2003 utvecklat ett antal evidensbaserade program som rör föräldrar och barn, förhållanden i skolan, förskolan och på SIS-institutioner (Statens institutionsstyrelse) samt en individualiserad och behandlande form för föräldrar. En del program har utvärderats och för resterande är utvärderingar planerade. Ett av programmen *ACT - Att hantera stress och främja hälsa* har visat på goda och varaktiga effekter. Flera områden finns att utveckla, mest aktuell är en modell för ungdomar på fritidsgårdar.

Ungdomsjour

Ungdomsjouren och Ungdomssektionen vid Länskriminalen (ULK) har under ett antal pilothelger samt på heltid under de senaste fem månaderna provat en arbetsmodell där en socialsekreterare arbetat tillsammans med polisen på fältet. Erfarenheterna från både polis och socialtjänst är mycket positiva. Samarbetet med polisen på fältet fortsätter under 2008 och en socialsekreterare avdelas för uppdraget. Erfarenheterna under året får utvisa om mer resurser för arbetsmodellen behöver avsättas under kommande år.

För socialtjänsten innebär det att arbetet kan inledas i direkt anslutning till t.ex. gripanden och husrannsakan. Fler ungdomar i riskzon har identifierats, även avvikna ungdomar som därmed kunnat överföras till lokal socialtjänst eller Maria Ungdomsenhet. Anmälningar om t.ex. brister i hemmiljön har förbättrats och sker betydligt mer skyndsamt när socialtjänsten medverkar i initialskedet. Målet är att fler ungdomar i riskzonen ska identifieras för att kunna nå dessa med olika stödinsatser.

Ungdomstjänst

Sedan januari 2007 finns *Ungdomstjänst* som en ny och fristående påföljd för unga lagöverträdare. Påföljden berör ungdomar under 18 år, undantagsvis också ungdomar mellan 18-21 år, som gjort sig skyldiga till brott. Socialtjänstnämndens uppdrag är att för stadsdelsnämndernas räkning tillhandahålla påverkansprogram och oavlönade praktikplatser med handledarstöd. Socialtjänstförvaltningen samarbetar med socialsekreterare och åklagare om uppföljningen av de dömda ungdomarna. De insatser som gjorts inom ramen för ungdomstjänst har i stort utfallit mycket bra.

Det har visat sig att antalet domar om ungdomstjänst blivit betydligt flera än vad som förväntades inför införandet. Det är viktigt att påföljden genomförs omgående för att ge den avsedda effekten. Förvaltningen har satt upp som mål att tiden mellan dom och insats får vara maximalt en månad.

Genom intern omfördelning av medel, har Stockholms ungdomstjänst utökats med motsvarande en halvtidsbefattning. Under kommande period beräknas ytterligare utökning med två tjänster bli nödvändig, för att inte unga dömda ska behöva vänta på att fullgöra ungdomstjänst. För denna utökning saknas medel.

Ensamkommande asylsökande barn och ungdomar

Antalet ungdomar som får permanent uppehållstillstånd (Put) ökar i allt snabbare takt. Det innebär att det kan bli aktuellt för staden att ytterligare utöka olika former av boenden för dessa ungdomar. Idag finns i förvaltningens regi 42 platser för denna grupp.

Adoption

Det har skett en påtaglig minskning av antalet adoptioner. Givarländerna försöker i ökad grad söka inhemska lösningar och ställer också högre krav på mottagarländer och presumtiva adoptivföräldrar. Detta tillsammans kommer att innebära att antalet deltagare i den obligatoriska föräldrautbildningen inför adoption (FIA) kommer att minska. Samarbetsformer med andra kommuner i länet utreds.

Den öppna pedagogiska verksamheten Spira för adopterade i åldrarna 0-6 år och deras föräldrar är idag en verksamhet bara för boende inom Stockholm. Om besöksfrekvensen minskar som en följd av färre adoptioner finns planer på att utveckla samarbetsformer med andra kommuner i länet.

Familjehem

Socialtjänstnämnden ansvarar sedan januari 2007 för att rekrytera samtliga nya familjer, som stadsdelsförvaltningarna behöver för barn och ungdomar i behov av placering. En ny och växande målgrupp aktuell för familjehemsplacering är gruppen ensamkommande flyktingbarn/ungdomar som fått uppehållstillstånd.

Sedan hösten 2007 har socialtjänstnämnden i uppdrag att erbjuda stadsdelsnämnderna plats i jourfamiljehem för barn i åldrarna 0-12 år. Verksamheten kommer att byggas upp successivt under 2008 för att sedan vara helt utbyggd inför 2009.

Funktionshinder

Det råder fortfarande brist på bostäder för såväl personer som tillhör LSS personkrets 1 och 2 som för personer som tillhör socialpsykiatri. Under den kommande budgetperioden behöver arbetet med att få fram fler bostäder intensifieras och tydligare samordnas över staden. Kontinuerliga behovsanalyser bör ligga till grund för fortsatt utbyggnad av ett brett och varierat utbud av bostäder.

I samverkan med landstinget har ett projekt bedrivits om personer med neuropsykiatriska funktionshinder. En samarbetsmodell testas under 2008-2009 och ska implementeras i hela staden under budgetperioden om utvärderingen ger goda resultat.

Förvaltningen medverkar i arbetet med införande av valfrihetssystem för personer med funktionsnedsättning. Detta ska följa upp under planperioden.

Personer med funktionsnedsättning

Verksamheten omfattar stöd och service (i huvudsak enligt LSS) till personer som oftast har behov som kvarstår hela livet men kan variera under livscykeln. Stockholms stad ger stöd och insatser till ca 7 700 personer och antalet personer har under åren varit tämligen konstant. Den valfrihetssatsning som görs i staden ska följas upp under perioden.

Under budgetperioden kommer de första rapporterna från funktionshinderinspektörerna att presenteras, vilka kommer ligga till grund för olika beslut.

På statlig nivå finns flera utredningar kring LSS-lagstiftningen, bland annat översyn av LSS vad avser huvudmannaskap och vilka målgrupper som ska omfattas. Andra områden är assistansersättning, hjälpmedel, råd och stöd samt daglig verksamhet. Eventuella kommande beslut kan få ekonomiska konsekvenser för staden.

I en särskild proposition föreslås att ej verkställda beslut enligt LSS från den 1 juli 2008 ska redovisas på samma sätt som beslut enligt socialtjänstlagen (SoL). De ej verkställda besluten inom LSS-området var under 2007 drygt 100. En avgiftsbeläggning för kommunerna av dessa ej verkställda beslut på motsvarande sätt som gäller för ej verkställda SoL-beslut kan få ekonomiska konsekvenser för staden bland annat på grund av bristen på bostäder för personer som tillhör LSS personkrets 1 och 2.

Kostnaderna för staden kan också påverkas av att ett nytt färdtjänstavtal som kommer att tecknas i Stockholms län. Förhandlingar om avtalet pågår med landstinget inom ramen för KSL (Kommunförbundet Stockholms län).

Tillsammans med landstinget pågår ett arbete om bland annat samordnad planering, vilket ska leda till att ett gemensamt policydokument tas fram.

Socialpsykiatri

Andelen psykiskt funktionshindrade som socialtjänsten har kontakt med är ca 3 000 personer per år, vilket utgör ca 6 promille av befolkningen. Tendensen vad gäller antalet personer beräknas vara tämligen konstant, men utvecklingen går mot att allt yngre personer behöver stödinsatser. Verksamheter behöver därför också utvecklas för att möta nya behovsgrupper.

Från och med 2009 kommer möjligheter att få fram statistik från DUR (dokumentation, utredning, resultat) att finnas i stadens paraplysystem. Under perioden kommer fokus att ligga på:

- Boendestödet utvecklas.
- Samverkan med landstingets psykiatri utvecklas.
- Överenskommelser med landstinget kring arbetet med personer som omfattas av den nya lagstiftningen om öppen slutenvård.
- Fördjupa arbetet med sysselsättningsfrågor och undersöka varför ca hälften av målgruppen inte deltar i någon sysselsättning.

- Utveckla metoder för motiverande och uppsökande arbete för att förhindra t.ex. vräkningar.

LSS-kollo

Inom LSS-kollo är stadsdelsförvaltningarnas placeringar finansierade via anslag som finns inom socialtjänstförvaltningen, medan länskommunerna köper platser av förvaltningen. Verksamheten bedrivs både i egen regi och via entreprenörer. Genom åren har förvaltningen haft svårt att få anslaget att räcka då stadsdelsförvaltningarna fattar beslut om antal placeringar långt utöver vad som finns anslaget. Att ytterligare effektivisera i nuvarande verksamhet är inte möjligt, utan att kvalitet och säkerhet blir lidande. Under perioden befarar förvaltningen att budgetproblemen kommer att fortsätta på samma sätt. Förvaltningen har dock i efterhand alltid fått tilläggsanslag i samband med beslut om tertialrapport 2. Förvaltningen anser att anslaget för verksamheten bör ses över för att redan från början täcka kostnaderna.

Missbruk och hemlöshet

Missbruk

Staden behöver förstärka samverkan med andra myndigheter, vårdgivare och frivilligorganisationer som verkar inom missbruks- och beroendområdet så att samhällets samlade resurser kan utnyttjas optimalt och personer med missbruksproblem kan erbjudas bästa möjliga insatser. Detta gäller inte minst personer med problem i form av både missbruk och psykiska eller neuropsykiatriska funktionshinder, kriminalitet samt personer med substitutionsbehandling.

En mycket stor del av stadens kostnader inom vuxenvården går till olika typer av boendeinsatser. Det är angeläget att arbeta för mer långsiktiga lösningar av boendesituationen för de personer som behöver stöd i sitt boende.

Den totala efterfrågan från stadsdelsförvaltningar av enhetens utbud av vårdplatser befaras minska. En klar tendens redan nu, och som kan förväntas öka, är att stadsdelsförvaltningar och andra köpare av vård i allt högre grad utvecklar olika vårdformer på "hemmaplan".

Fr.o.m. hösten 2008 finns möjlighet att ta ut statistik ur ASI-Net, som är sammankopplat med stadens paraplysystem. Evidensbaserade arbetsmetoder och systematisk dokumentation behöver vidareutvecklas inom områdena förebyggande arbete, tidiga insatser och vård- och behandling utifrån Socialstyrelsens nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård. Generellt sett har socialtjänsten svårt att nå unga vuxna och personer i ett tidigt skede av missbruk. Unga i riskzon för att utveckla missbruk behöver uppmärksammas tidigt och erbjudas lättillgängliga insatser och unga med etablerat missbruk erbjudas vård- och behandlingsinsatser som är anpassade till deras behov.

Personer med missbruksproblem har svårt att ta sig ut på arbetsmarknaden, detta gäller även personer som genomgått rehabilitering. Deras möjlighet till arbete och/eller sysselsättning behöver utökas.

Hemlöshet

Socialtjänstnämnden har ett särskilt uppdrag att samordna hemlöshetsfrågorna samt driva och bygga boenden för hemlösa i staden. Utvecklingen inom hemlöshetsområdet tar avstamp i socialtjänstnämndens beslut 22 november 2007 ”Ny inriktning i arbetet mot hemlöshet”. Inriktningen är följande.

Nya och växande behov

Det har blivit fler yngre hemlösa på härbärgena. För att minska antalet unga vuxna på härbärgen påbörjades ett ettårigt projekt på ett akutboende i mars 2008 med medel från länsstyrelsen. Arbetet går ut på att få de unga vidare till andra boendelösningar och annan hjälp så snabbt som möjligt. Hur verksamheten ska fortsätta efter projektiden är ännu oklart.

Fler utländska besökare med oklar legal status besöker frivilligorganisationerna och socialtjänstens olika enheter, vilket är ett växande problem. Förvaltningen har därför nyligen gjort en första kartläggning av situationen och kommer att lämna förslag till åtgärder under 2008.

Idag finns fler hemlösa som bor länge på härbärke och som har medicinska behov. Där har de mycket små möjligheter att få sina behov tillgodosedda. HIV-positiva hemlösa och deras specifika behov har också uppmärksammats. Frågorna kartläggs för närvarande och kan leda till andra boendeformer alternativt andra insatser framöver.

Kvalitetshöjning

Ett förslag till hemlöshetsjour håller på att arbetas fram. När jourcen inrättats ska alla hemlösa som bor på härbärke eller akutboende få möjlighet till ett individuellt riktat stöd och därigenom erbjudas ett mer långsiktigt boende än härbärke eller akutboende. Vidare ska detta individuellt utformade stöd innefatta behandling mot missbruk och psykisk ohälsa.

Denna utveckling leder fram till en s.k. vägen-vidare-garanti i enlighet med tidigare beslut i staden. Fokus kommer fortfarande att vara att slussa de som bott länge på härbärke eller akutboende (långliggare) vidare. Målet är att antalet som bor på härbärke eller akutboende därmed ska minska, även direktintagen. Samverkan i detta arbete ska som idag ske med både frivilligorganisationer och privata entreprenörer på uppdrag av staden. I och med jourcen kommer metoderna för arbetet med hemlösa på härbärke eller akutboende att kunna vidareutvecklas.

Samverkan och samlokalisering

Ett förslag till en ”hemlöshetsklinik” utarbetas för närvarande. Fler verksamheter för hemlösa, både stadens och landstingets enheter, kan integreras. Denna förstärkta samverkan

inom somatisk-, beroende- och psykiatrisk vård samt socialtjänst kommer att öka förutsättningarna för de hemlösa att kunna ta del av den vård de är i behov av.

Tidiga insatser

Inom individ- och familjeomsorgen faller ofta gruppen unga vuxna ”mellan stolarna” när de inte längre är tillhör ungdomsgrupperna. Få verksamheter riktar sig specifikt till denna målgrupp. Det är önskvärt att fler personer nås genom insatser i ett tidigt skede, eftersom sådana insatser i ett långsiktigt perspektiv är mer kostnadseffektiva än olika avhjälpande insatser i senare skede när problemen hunnit bli befästa.

Samtliga verksamheter inom förvaltningen som arbetar med ungdomar och ”unga vuxna” har utvecklat och fortsätter utveckla olika samarbetsformer och program. Förvaltningen kommer också att söka medel via Central Baltic vilket är ett nytt program inom EU, med ambitionen att stärka redan existerande samarbeten i Östersjöregionen samt att utveckla nya.

Förvaltningens rådgivande verksamhet för alkohol- och narkotikaberoende har hög efterfrågan. Man har i uppdrag att prioritera unga missbrukare, invandrare, kvinnor samt föräldrar med hemmavarande barn. Andelen invandrare som hittills har tagits emot har varit låg. Ett angeläget utvecklingsområde är att också nå denna målgrupp.

Stöd-, omvårdnadsboenden och behandlingshem

Klienter inom stöd- och omvårdnadsboenden och behandlingshem har i allt högre grad än tidigare en komplicerad missbruks- och psykiatrisk problematik. Detta förutsätter ett mer utvecklat samarbete med landstinget och kriminalvården. Efterfrågan på insatser för denna grupp förväntas öka under kommande år. Förvaltningen kommer att se över vilka anpassningar som behöver ske i verksamheten för att möta nya behov.

Den totala efterfrågan från stadsdelsförvaltningar av förvaltningens utbud av vårdplatser torde dock minska. En klar tendens redan nu, och som kan förväntas stärkas ytterligare, är att stadsdelsförvaltningar och andra köpare av vård, i allt högre grad utvecklar olika vårdformer på ”hemmaplan”.

Ett prioriterat område för verksamheten är att mäta effekterna av de olika insatser som görs för klienterna. Detta sker i ett projekt utifrån resultatuppföljningssystemen Addiction Severity Index (ASI) och Monitoring Area Phase System (MAPS). Effekterna mäts både utifrån ett kund- och klientperspektiv. Projektet drivs i samverkan med några stadsdelsförvaltningar och Enheten för hemlösa. Erfarenheterna är positiva vilket innebär att denna metod för att mäta effekter av vård- och behandlingsarbetet, kommer att bli en integrerad del i hela verksamheten.

Rådgivande verksamheter

Familjerådgivningen har under senare år haft en konstant hög efterfrågan, vilket gjort att väntetiderna är långa. Utredning om införande av kundval pågår. Om kundval införs och utbudet breddas är bedömningen att ca 500 - 1 000 nya ärenden per år kan tillkomma. Detta motsvarar en årlig kostnadsökning på ca 4-7 mnkr. Kötiden förväntas då minska till rimlig nivå.

Utveckla stödet till frivilligorganisationer

Det finns sedan många år ett etablerat samarbete mellan staden och frivilligorganisationerna. De är viktiga samarbetspartners inom socialtjänstens verksamhetsområden och verkar inom ett stort antal områden inom den sociala sektorn. Budgetomslutningen för verksamhetsområdet är ca 120 mnkr och omfattar ca 100 organisationer. Frivilligorganisationerna är ett viktigt inslag i valfriheten för stadens medborgare. De breddar socialtjänstens utbud och erbjuder alternativ.

De av socialtjänstnämnden prioriterade målgrupperna är följande:

- Utsatta barn och ungdomar
- Våldsutsatta kvinnor
- Hemlösa och missbrukare
- Psykiskt funktionsnedsatta

Det är organisationer som arbetar för dessa målgrupper som ska prioriteras vid fördelningen av det ekonomiska stödet. I budgeten för 2008 och i Vision 2030 – Ett Stockholm i världsklass framhåller kommunfullmäktige att de ideella föreningarna står för en särskild kompetens, att de arbetar utifrån värden och erfarenheter som gör att de kan nå människor i stor utsatthet och lyckas skapa förtroende samt att deras arbete är viktigt för att minska utanförskapet i samhället.

Förvaltningen delar kommunfullmäktiges uppfattning att är det angeläget att stärka och vidareutveckla samverkan med frivilligorganisationerna för att skapa valfrihet och ökad livskvalitet för de mest utsatta. Det måste då också finnas förutsättningar för organisationerna att bedriva ett långsiktigt och stabilt arbete för att möta enskildas behov. Om organisationerna ska kunna uppfylla de förväntningar som finns på deras insatser bör staden se över anslaget för stöd till frivilligorganisationerna som varit oförändrat under många år.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål: Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Medarbetarna

Sjukfrånvaro, kompetensförsörjning och ledarförsörjning

Sjukfrånvaron fortsätter att sjunka i förvaltningens verksamheter. Under år 2007 har den sjunkit med 0,8 procentenheter till 6,6%. Arbetet med att minska sjukfrånvaron ska fortsätta och utvecklas. Samtliga verksamheter ska involveras i detta arbete. Ett fortsatt aktivt rehabiliteringsarbete ska bedrivas och de förebyggande insatserna förstärkas, såväl vad gäller den fysiska som psykosociala arbetsmiljön. En modell för hälsobokslut, där hälsa relateras och analyseras i ekonomiska termer ska utvecklas.

Socialtjänstförvaltningen är en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare som bland annat har en låg personalomsättning. För att attrahera socionomer till socialtjänstförvaltningens verksamheter även i framtiden, sker på olika sätt en förstärkning av samarbetet med högskolor i landet som bedriver socionomutbildning.

Konkurrensupphandlingar kan komma att innebära övertalighet och att kostnaderna för övertaligheten kan komma att öka under perioden.

Åtgärder som planeras i syfte att säkerställa ledarförsörjningen är

- Fortsatt arbete med att identifiera potentiella chefsämnen och uppmuntra dem att söka chefstjänster.
- Försök med delat och tidsbegränsat ledarskap.
- Chefs- och ledarskapsprogram som komplement till stadens chefskörkort.

Stadens medarbetarenkät är ett viktigt analysinstrument för fortsatt planering av åtgärder för att klara kompetens- och ledarförsörjningen. En strategiskt viktig fråga är att en anställning inom förvaltningen även fortsatt framstår som attraktiv för personalen, vilket gör dessa till ambassadörer för förvaltningens verksamheter. Väl genomförda medarbetarsamtal och kompetensutvecklingsinsatser av hög kvalitet, relaterade till individuella utvecklingsplaner och mesta möjliga verksamhetsnytta, är av central betydelse. Särskilda satsningar kommer därför att äga rum om genomförande av medarbetarsamtal och individuella kompetensutvecklingsplaner.

Den förvaltningsgemensamma kvalitetssäkrade rekryteringsprocessen, som är under utveckling utgör också en viktig del i såväl kompetens- som ledarförsörjningen.

Förvaltningen har en hög ambitionsnivå för jämställdhets- och mångfaldsarbetet. Olika insatser kommer vidtas för att förhindra alla former av diskriminering och trakasserier. Detta arbete är av stor betydelse för att vara en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare och klara den kommande kompetens- och ledarförsörjningen och generationsväxlingen.

Ekonomiska bedömningar

Utgångspunkten för underlag till budget för 2009 - 2011 är kommunfullmäktiges plan för 2009. I bifogade bilagor återfinns kostnads- och intäktsberäkningar för planeringsperioden. Beräkningarna utgår från bedömd pris- och lönenivå 2008.

Förvaltningen är medveten om att begäran om tilläggsanslag inte bör ske i detta ärende. Dock bedrivs ett antal verksamheter inom ramen för förvaltningen som är helt eller delvis ofinansierade och som nämnden fått årliga tillskott för under 2007 och 2008. I socialtjänstnämndens förslag till verksamhetsplan för 2008 föreslogs tillskott av medel för ett antal olika insatser som bedrivs inom ramen för nämndens verksamhet. Tre av dessa utgörs av reguljär verksamhet som det inte finns medel avsatta för i nämndens ram:

Kostnader för kvalificerad kontaktperson	3,0
Kostnader för ungdomstjänst	3,0
Kostnader för medling till unga brottsoffer	<u>2,0</u>
	8,0 mnkr

Förvaltningen föreslår att socialtjänstnämnden begär en utökning med 8,0 mnkr fr.o.m. 2008 till den reguljära verksamhet som inte är finansierad inom ram.

Lokaler

Förvaltningen har för närvarande knappt 100 kontrakt på ett 70-tal adresser. Förhyrd yta uppgår till ca 74 000 kvm. Den totala årshyran beräknas till ca 77,0 mnkr. Förvaltningen arbetar aktivt med att få balans i lokalbeståndet, dels genom effektivisering av lokalytor och dels genom frånträde eller samutnyttjande.

Verksamheter, främst boenden, som har brister i exempelvis brandskydd, tillgänglighet, miljö- och hälsoskydd samt livsmedelshantering kommer att bli föremål för översyn under planperioden. Under planeringsperioden kan ett antal boenden inom förvaltningen bli aktuella för samutnyttjande vilket ger möjlighet till frånträde av lokaler.

Hyresnivåerna kan betecknas som stabila, men med en uppgång för nyare lokaler i city. För lokaler med mindre centrala lägen och standard görs bedömningen att hyresnivåerna kommer att ligga kvar på nuvarande nivå under år 2008, för att senare eventuellt höjas.

Inom HVB Vuxnas fastighetsbestånd finns ett stort renoverings- och ombyggnadsbehov. Olika tillsynsmyndigheter blir alltmer aktiva i att besöka institutionerna för att utöva tillsyn och efter detta förelägga förvaltningen att åtgärda brister av olika slag. Detta i sin tur genererar kostnader vilka måste läggas på vårdavgifter, vilket kan göra att presumtiva kunder på grund av kostnadsläget väljer andra alternativ än placering inom förvaltningens vård- och behandlingsutbud.

Ett problem som förvaltningen vill lyfta fram är nuvarande finansieringsform vid om-, ny- och tillbyggnader. Hyresvärden, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, tar ut ett hyrestilllägg avseende amorteringar och räntor för byggnadsinvesteringen och verksamhetsanpassningen. Denna kostnad tillkommer på den ordinarie bruksvärdeshyran enligt ramavtalet. Det innebär att den totala hyreskostnaden, och därmed också vårdygnspriset för institutioner, kan bli så hög att t.ex. en samlokalisering av verksamheter i yteffektiva lokaler omöjliggörs.
